

Bůh, nebo mamon?

Texty na tento týden

Ex 9,13,14; Dt 10,14; Jr 51,15; Mt 19,16–22; Zj 1,5

Základní verš

„Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemí – a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán.“ (Fp 2,9–11)

Bůh svůj postoj k přehnanému zájmu o peníze a majetek vyjadřuje poměrně rázně a přímo. To, co Ježíš řekl lakomému boháči, kterému Bůh požehnal, a on přesto shromažďoval stále více, by v nás mělo vyvolat obavy: „Ale Bůh mu řekl: ‚Blázne! Ještě této noci si vyžádají tvou duši, a čím bude to, co jsi nashromáždil? Tak je to s tím, kdo si hromadí poklady a není bohatý před Bohem‘“ (L 12,20.21).

Služba Bohu a služba penězům se vzájemně vylučují. Jedno, nebo druhé, Bůh, nebo mamon. Myslet si, že dokážeme žít takovým dvojitým způsobem, je iluzí, protože život nás dříve či později dožene. Možná dokážeme oklamat ostatní, možná dokonce sami sebe, ale Boha, kterému se jednoho dne budeme odpovídat, toho neoklameme.

Musíme se rozhodnout. Čím déle váháme, vymlouváme se a odkládáme to na později, tím více budou peníze a láska k majetku náš život ovlivňovat. Víra vyžaduje rozhodnutí. Naše rozhodování nám usnadní, pokud pochopíme, jaký Bůh je, co pro nás vykonal a co mu dlužíme. A právě na to se chceme v této lekci společně zaměřit.

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Stvořitel a dárce života

On svou silou učinil zemi, svou moudrostí upevnil svět, svým rozumem napjal nebesa. (Jr 51,15)

Osobní studium

Jak bys na základě uvedeného textu zhodnotil okolní svět? Co o něm můžeme říci na základě toho, kým byl stvořen?

„Na počátku se Bůh zjevoval ve všem, co stvořil. Kristus rozprostřel nebesa a položil základy země. Jeho ruka rozmístila světy ve vesmíru a stvořila polní květiny. ‚Upevnil svou mocí hory‘ (Ž 65,7). ‚Jeho je moře, on sám je učinil‘ (Ž 95,5). Naplnil zemi krásou a ovzduší zpěvem. Na všechno na zemi, ve vzduchu i na nebi zapsal poselství Otcovy lásky.“ (DA 20; TV 9)

Stvořené věci samy o sobě nejsou špatné. Přestože je některá náboženství považují za zlo a za dobré uznávají pouze věci duchovní, Bible si materiálního světa cení. Jak by mohl být špatný, když ho stvořil sám Ježíš? Jako každý dar od Boha však může být zneužit a nesprávně využíván. To však neznamená, že by původní dar nebyl dobrý. Bible nás varuje před zneužitím toho, co Bůh na tomto světě stvořil. Samotné věci nás neohrožují, spíše náš nesprávný vztah k nim.

Bůh vytvořil hmotný svět a přál si, aby z něj měli lidé radost: „Budeš se radovat ze všeho dobrého, co dal Hospodin, tvůj Bůh, tobě a tvému domu, ty i lévijec i bezdomovec, který bude mezi vámi“ (Dt 26,11; viz také Dt 14,26). Naše krásná planeta, kterou Kristovým prostřednictvím Bůh vytvořil (J 1,1–3; Ko 1,15.16), je jen vzorkem jeho stvořitelského díla. Kristova úžasná tvořivost při vytváření vesmíru ukazuje na jeho jedinečný pohled na svět a na ty, kteří na něm žijí. Ježíš zná hodnotu materiálních věcí a dal nám je k užitku a pro radost. Zároveň ví, co se stane, když lidstvo jeho dary zneužije nebo z nich udělá samoúčelný cíl. Všechno bylo stvořeno se záměrem oslavit Boha.

Aplikace

Přestože v našem světě, přírodu nevyjímaje, vidíme následky hříchu, dokážeš v něm rozpoznat rukopis Stvořitele? Zkus se někdy v průběhu každodenní rutiny zamyslet nad tím, co tě obklopuje. Co vidíš? Co to vše říká o tom, jaký je náš Stvořitel?

Bůh, který se stal člověkem

¹⁶A hle, kdosi k němu přišel a zeptal se ho: „Mistře, co dobrého mám dělat, abych získal věčný život?“ ¹⁷On mu řekl: „Proč se mě ptáš na dobré? Jediný je dobrý! A chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání!“ ¹⁸Otázal se ho: „Která?“ Ježíš odpověděl: „Nebudeš zabíjet, cizoložit, krást, křivě svědčit, ¹⁹cti otce a matku, miluj svého bližního jako sám sebe.“ ²⁰Mladík mu řekl: „To jsem všechno dodržoval! Co mi ještě schází?“ ²¹Ježíš mu odpověděl: „Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej, co ti patří, rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne.“ ²²Když mladík uslyšel to slovo, smuten odešel, neboť měl mnoho majetku. (Mt 19,16–22)

Osobní studium

Zamysli se nad úvodním textem. Proč mládenec odešel smutný? V čem byl problém? Jaké dvě touhy se v jeho nitru dostaly do konfliktu?

Mladý muž, o němž hovoří Matoušovo evangelium, měl tu přednost setkat se osobně s Bohem, který se stal člověkem, s Tím, který se vzdal bohatství celého vesmíru, aby nás zachránil. Mládenec však dovolil, aby ho jeho pozemský majetek oddělil od samotného Boha. Láska k světským věcem ho oslepila a přemohla i jeho smutek. Ani zármutek, který cítil, ho nepřivedl k tomu, aby se zachoval správně.

Jako křesťané věříme, že Ježíš byl plně Bůh a plně člověk. Výjimečné spojení božství a lidství mu umožnilo vnímat, co je důležité zde na zemi, a co je důležité pro věčnost. Jeho božskou a zároveň lidskou přirozenost nemůžeme zpochybnit jen proto, že jí nerozumíme. Letadlo nepřestane létat jen proto, že někdo nerozumí zákonům aerodynamiky.

Ježíš přišel na tento svět, aby nám ukázal, jak moc nás Bůh miluje a stará se o nás. Ježíš ukázal pravý charakter našeho nebeského Otce, který se velmi liší od představy chladného a vzdáleného božstva.

Nepřítel se však snaží lidi od Boha oddělit. Pokusil se jej odosobnit a představit jako někoho, komu vůbec nejde o nás. Jako bytost, která hájí jen svoje zájmy. Všechno usiluje o to, abychom nikdy neokusili Boží dobrotivost a milost. V této snaze nepříteli pomáhá i přehnaná láska k materiálním věcem.

Aplikace

Zažil jsi někdy situaci, kdy ses měl rozhodnout mezi následováním Ježíše, a materiálním prospěchem? Co v té chvíli převážilo? Co ti v takových chvílích pomáhá v rozhodování?

Zachránce a Vykupitel

4Milost vám a pokoj od... 5Ježíše Krista, věrného svědka, prvorozeného z mrtvých a vládce králů země. Jemu, jenž nás miluje a svou krví nás zprostil hříchů 6a učinil nás královským kněžstvem Boha, svého Otce – jemu sláva i moc navěky. Amen. (Zj 1,4–6)

Osobní studium

Lidstvo se stalo dlužníkem vůči božské spravedlnosti tím, že Adam a Eva zhřešili. Porušený zákon znamená smrt. Zbankrotovali jsme a náš dluh nedokážeme splatit.

Bůh ve své lásce k nám začal uskutečňovat plán záchran. Ježíš se stal naším „ručitelem“ (Žd 7,22). Když o Ježíši řekneme, že je naším Vykupitelem, ukážeme na největší obchod v dějinách lidstva. Jedině jeho oběť mohla být přiměřeným výkupným. Na kříži nám Ježíš daroval milost, když za nás zaplatil náš dluh. Nebesa nikdy nebyla svědky obchodu, při kterém by byla zaplacená větší cena (Ef 5,2).

„Bůh vykoupil všechny lidi za nekonečně velkou cenu. Když dal v Kristu celé nebe, vydal všechny nebeské poklady. Vykoupil vůli, city, rozum i srdce každého člověka.“ (COL 326; PM 164)

Poslední Ježíšova slova na kříži zněla: „Dokonáno jest“ (J 19,30). Splnil své poslání – a náš dluh byl zaplacen. Ta slova nevyříkl jako poražený, ale jako ten, který uspěl v záchraně ztraceného světa. Když hledíme na kříž, vidíme, jak tato spásná událost z minulosti působí v současnosti a dává naději do budoucna. Ježíš nám daroval svůj život, aby navždy skoncoval s hříchem, smrtí a působením nepřítele. Spasení jsme si ničím nezasloužili, a přesto „jsme vykoupeni jeho krví a naše hříchy jsou nám odpuštěny pro přebohatou milost, kterou nás zahrnul“ (Ef 1,7).

Kristus Vykupitel je nejvznešenějším obrazem Boha. Jeho nejvyšším cílem je zachránit nás. Ukazuje nám, jak moc si Bůh cení lidí a vzájemného vztahu s námi. Spravedlnost již byla vykonána a čeká se jen na naši reakci.

Aplikace

Když si uvědomíš, že Ježíš za tebe zaplatil dluh, jak bys měl reagovat?

Žárlivý Bůh

¹³Toto praví Hospodin, Bůh Hebrejů: Propust' můj lid, aby mi sloužil! ¹⁴Tentokrát zasáhnu do srdce všemi svými údery tebe i tvé služebníky a tvůj lid, abys poznal, že na celé zemi není nikdo jako já. (Ex 9,13b.14)

Osobní studium

Jak rozumíš Božímu výroku „na celé zemi není nikdo jako já“? V čem se Bůh odlišuje od svého stvoření?

„Lidská mysl, která má své limity, nemůže zcela pochopit charakter nebo činy toho, kdo je nekonečný. Ani ten nejdychtivější rozum či nejbystřejší a nejvzdělanější mysl nikdy nevystihne záhadu svatého Boha.“ (5T 698.699)

Bohu se nikdo nevyrovná (1Kr 8,60). Přemýšlí, pamatuje si a jedná způsobem, kterému nerozumíme. I když se všemožně snažíme si ho představit, Bůh zůstává Bohem. On je ten, kdo vytvořil každou sněhovou vločku, každý mozek a každou tvář a povahu jako unikát, a nikdo není jako On. Stvořitel nemůže být stejný jako jeho stvoření.

Když se zamyslíme nad Bohem, jeho svrchovaností a činy, neexistuje nikdo a nic, co by mu mohlo konkurovat. Bůh však „soupeří“ o lidskou lásku. Možná proto o sobě říká, že je žárlivý (Ex 34,14). Bůh stvořil lidi jako svobodné. Znamená to, že máme možnost sloužit jemu ale i někomu jinému. Základní lidský problém spočívá v pokušení sloužit jiným bohům, namísto toho, abychom sloužili jedinému Bohu, kterému stojí za to sloužit. Nemůžeme se proto divit, když sám o sobě řekne, že je žárlivý Bůh.

Aplikace

Co ve tvém životě soupeří s Bohem o tvou náklonnost? Bůh se nám představuje pomocí lidských vlastností. Jak se projevuje Bůh ve tvém životě? Jakými vlastnostmi bys ho popsal?

Vlastník celého vesmíru

Hle, Hospodinu, tvému Bohu, patří nebesa i nebesa nebes, země a všechno, co je na ní. (Dt 10,14)

Osobní studium

V úvodním verši čteme, že Hospodinu patří všechno. Zkus se konkrétně zamyslet nad věcmi a oblastmi života, které mu patří.

Patříme Bohu, protože nás stvořil a vykoupil. Patříme mu nejen my, ale i vše, co máme. Sami o sobě nevlastníme nic, pouze svobodnou vůlí se rozhodnout.

Světské myšlení je opačné – majetek patří nám. Je to ale klam. Bible nám říká, že skutečnými vlastníky majetku nejsou lidé.

Bůh, a ne my, vlastní všechno (Jb 38,4–11). Jsme jen hosté a přistěhovalci, tak jako Izraelci v zaslíbené zemi (Lv 25,23). Na Bohu je závislý dokonce každý náš nádech (Sk 17,25). I to, o čem si myslíme, že je naše, je vlastně jeho. My jako správci Božího vlastnictví máme hospodařit s hmotným i nehmotným majetkem tak, aby sloužil k Boží slávě.

„Všechny věci patří Bohu. Lidé však mohou jeho nárok ignorovat. Zatímco on jim bohatě naděluje požehnání, oni mohou jeho dary sobecky použít pro vlastní uspokojení. Ze svého správcovství se však budou muset zodpovídat.“ (9T 246)

Boží vlastnictví a naše správcovství vystihují jeden z rozměrů našeho vztahu s Bohem. Pouze pokud jsme skutečnými správci, můžeme být použitelní k službě a připraveni na život v nebi. Jen tak můžeme být pro ostatní požehnáním. Nevěrní správci brání Bohu v přístupu k jeho majetku. V textu na středu jsme zmínili, že Bůh nám svou vůlí nevnučuje. Stvořil nás a dal nám majetek, který máme spravovat, dokud nepřijde. To, jak ho používáme, svědčí o našem vztahu s Bohem.

Aplikace

Co pro tebe osobně znamená věta, že vše, co vlastníš, ve skutečnosti patří Bohu? Jak tento pohled na svět mění tvůj přístup k majetku?

Podněty k zamyšlení

Správcovství, jak ho představuje Písmo, začalo tím, že Bůh Adama a Evu postavil do krásného příbytku, o který se měli starat (Gn 2,15). V tomto dokonalém prostředí bylo jejich úkolem vytvořit ze zahrady domov. Bůh je naučil i to, jakou mají odpovědnost. Péče o Eden měla do nové rodiny přinést smysl a radost.

Význam hebrejského slova „vláda“ (Gn 1,26.28) znamená „dostat pod kontrolu a panovat“. V rajských podmínkách však nešlo o tvrdou nadvládu, ale o laskavou péči o Boží stvoření. Tato odpovědnost stále trvá. Adam s Evou se v tomto prostředí učili, jak být dobrými správci. Bůh od počátku chtěl, aby Adam a Eva nesli odpovědnost a měli jeho důvěru. Sami však neměli být vlastníky. Měli Bohu ukázat, že svou roli budou věrně plnit.

„Adam a Eva dostali zahradu Eden, aby se o ni starali. Měli ji naplnit a podmanit si ji. Při své práci byli šťastní. Jejich mysl, srdce i vůle byly v harmonii. Práce pro ně nebyla namáhavá a únavná. Svůj den trávili užitečnou prací a vzájemným společenstvím. Jejich poslání je těšilo. Bůh a Kristus je navštěvovali a povíдали si s nimi. Měli dokonalou svobodu. ... Bůh byl vlastníkem jejich rajskeho domova a oni to přijímali.“ (10MS 327)

Otázky k rozhovoru

1. *Bohu patří celý svět. Jak je to s naší odpovědností za životní prostředí? Asi bychom se měli vyhnout projevům fanatismu při jeho ochraně, ale neměli bychom být vůči svému okolí lhostejní. Jaký postoj bychom jako křesťané měli zaujmout, pokud jde o péči o životní prostředí?*
2. *Bůh sám o sobě na několika místech v Bibli říká, že je žárlivý. Z mezilidských vztahů jsme zvyklí vnímat žárlivost jako něco negativního, čemu bychom se měli vyhnout. Jak tedy můžeme porozumět Boží žárlivosti, aniž by nás ovlivňovalo naše negativní předporozumění?*
3. *To, co Bůh stvořil, můžeme užívat, ale nezneužívat. Dokážeme tyto dva postoje správně rozlišovat? Napadne tě nějaká situace, která není úplně jednoznačná?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:
